

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Юлия Добрева

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. в научна организация)

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **‘професор’**
във Висшето училище по застраховане и финанси

по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и организация на труда)

В конкурса за академичната длъжност „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 30 от 15.04.2022г. и на интернет-страница на Висшето училище по застраховане и финанси, като кандидат участва доц. д.н. Евгени Евгениев от ВУЗФ.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № 168 от 25.07.2022г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **‘професор’ във ВУЗФ** по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и организация на труда).

За участие в обявения конкурс е подал документи като единствен кандидат:

доц. д.н. Евгени Евгениев

(ак. дл. н. ст. име, презиме, фамилия от научна организация)

Представеният от доц. д.н. Евгениев комплект материали на хартиен/електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- Списък на публикациите, справка за минималните национални изисквания -научометрични показатели, справка за цитиранията;
- Резюме на публикациите
- Основен хабилитационен труд - монография
- Автобиография
- Справка за участие в проекти и справка за научно ръководство на докторанти (1 защитил докторант)
- Справка за аудиторна заетост
- Друга документация, съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ

Кандидатът доц. д.н. Евгени Евгениев е приложил общо 10 научни труда - 1 хабилитационен труд /монографично изследване/, 1 монография и 8 статии след придобиване на научна степен “доктор на науките”, от които една в индексирано издание в SCOPUS. Приемат се и се отчитат при крайната оценка за изпълнение на минималните изисквания по ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му също така: 1 защитил докторант, придобита научна степен “доктор на науките”, както и участия в научноизследователски проекти /съгласно справка от кандидата/.

2.Кратки биографични данни (на кандидата/-ите)

Доц. д.н. Евгени Евгениев е завършил УНСС през 1982 г. специалност „Икономика и организация на труда“. През 1989 г. става доктор по икономика в същия университет, а през март 2009г. е избран за доцент. През юли 2019 г. защитава дисертационен труд по икономика и организация на труда и получава научна степен “доктор на науките”.

Има богат професионален опит, фокусиран върху подбора, обучението и управлението на персонал. Заемал е различни позиции в държавни институции и министерства - от експерт по организация на труда и управление на човешки ресурси до началник отдел. През периода 1994-1997 г. е бил член на УС на Булгартабак холдинг АД, а след това председател на УС на Никотиана БТ Холдинг АД от 2001-2022г. От май 2022 г. е избран от АС на ВУЗФ за зам.-ректор по администрация и проекти. Като преподавател е разработил поредица от лекционни курсове, насочени към теоретични и практически познания в областта на икономиката и организацията на труда. Чел е лекции и е водил семинарни занятия по Икономика на труда и Индустриални отношения.

3.Обща характеристика на дейността на кандидата/-ите

Монографичният труд, озаглавен *“Индустриалните отношения - реалности и перспективи”*, е структуриран в три части, в които последователно е направена ретроспекция на развитието на индустриалните отношения - от възникването им до днес.

В нея авторът формулира основните етапи, през които е преминало развитието на тези отношения. Открити са принципите, на основата на които се развиват и функционират индустриалните отношения, както и основните характеристики на отделните участници. Особено важен принос на изследването е открояването на нов участник в индустриалните отношения - гражданските организации.

В следващата част се проследяват промените в обществото в няколко направления, които имат пряко отношение към развитието и функционирането на индустриалните отношения в

бъдеще. Особено значим е акцентът върху промените в икономическите и социалните отношения, както и промените в пазара на труда, които се случват на фона на промени в условията, при които функционират тези отношения. Динамиката на развитие на икономиките, особено в прехода към устойчивост, налага трансформация не само по отношение на начина на използване на материалните ресурси, но и по отношение на ангажираността на трудовия ресурс и необходимостта от неговата адаптация към променящата се среда, в т.ч. и преквалификация, за да се отговори на новите предизвикателства на пазара.

Последната, трета част, е посветена на перспективите и възможните предизвикателства пред индустриалните отношения, както по отношение на променящите се условия, в които предстои да функционират индустриалните отношения, така и някои основни проблеми, които предстои да решават отделните страни в тези отношения. Разгледани са в детайл и основните предизвикателства и тенденции в развитието на взаимоотношенията между страните в индустриалните отношения.

Монографията е с общ обем 117 стр. Цитирани са 57 източника.

В другата монография, представена за рецензиране в конкурса, със заглавие *Емоционалната интелигентност в трудовата дейност* се акцентира върху влиянието на личните качества на служителите и как те допринасят за трудовия процес за цялостното развитие на организациите.

В монографията се отделя внимание на въпросите, свързани с емоционалната интелигентност на хората влиянието ѝ върху трудовия процес. В шест части са разглеждани основните елементи на емоционалната интелигентност: самосъзнание и емоционален контрол, съпричастност и социална информираност, социални умения и способности, лидерство и самоуправление, управление на професионални и лични цели.

В отделни приложения са изведени учебни планове/програми за усвояване и трениране на основни емоционални умения. Авторът подчертава, че те формират емоционалната интелигентност на човека и влияят върху професионалния живот както на работещите, така и на тези, които търсят реализация.

Монографията е с общ обем 117 стр. Цитирани са 10 източника.

Основните приноси, които откроява в трудовете си кандидатът в конкурса доц. д.н. Евгени Евгениев, са:

1. Обосновано и формулирано е общото и различието между понятието „труд“, като икономическа категория и понятието „трудова дейност“, като реализация на работната сила при конкретни условия и фактори. На тази основа е направена класификация на видовете трудова дейност и са определени основните характерни черти на съвременната трудова дейност.
2. Анализирани са основните промени в трудовата дейност и е предложен примерен модел за адаптиране на предприятията към тях.
3. Организационната дейност на предприятието условно е поделена в четири направления (организация на: създаването и регламентирането на предприятието; производството и/или услугите; трудовата дейност; управлението). Описани са основните дейности в тези направления и връзките между тях. На тази основа е определен и двойственият характер на същността и съдържанието на организацията на трудовата дейност – като специализирана дейност по организация на трудовия процес и като дейност по съгласуване на организационните решения с другите направления на цялостната организация на предприятието.
4. Условията на труд са определени и анализирани като относително обособена част от организацията на трудовата дейност и фактор за нейната ефективност. Описано е състоянието, проблемите и новите предизвикателства в тази област, като са определени насоките и са дадени съществени предложения за нейното развитие.
5. Социалното партньорство и в частност колективното трудово договаряне в предприятието, е разгледано и анализирано като средство за подобряване организацията на трудовата дейност. На основата на анализ на практиката и резултатите от проведено социологическо проучване са формулирани редица постижения, но и някои слабости, които са систематизирани в няколко направления от автора. На тази основа са дадени и конкретни предложения за подобряване на работата в тази област.
6. Формулирани и очертани са основните тенденции в развитието на индустриалните отношения досега и перспективата на това развитие в близко бъдеще.
7. В процеса на изследванията на доц. Евгениев е обосновано мястото, интересите и специфичните функции на отделните страни в обществено-икономическата система и индустриалните отношения, при това е обосновано и появата на нов участник в тези отношения, претендиращ за място на „масата на преговорите“.

8. Предизвикателствата, пред съвременния труд са систематизирани в седем направления, които заедно с резултатите от анализа на демографските и макроикономически тенденции, може да се ползват както при реализирането на потенциални възможности и перспективи за развитието на трудовата дейност и нейната организация, така и при други научни и научно приложни разработки и особено при създаването на дългосрочна Национална стратегия за развитието на Р. България.
9. Обосновани са ролята и мястото на емоционалната интелигентност, придобиваща все по-голямо значение в съвременните трудови отношения. Предложен е нов подход за развитието на трудовите отношения и адаптирането им към изискванията на съвременността.

4. Оценка на личния принос на кандидата/-ите

Представените за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ трудове на доц.д.н. Евгениев са показателни за възможностите на кандидата да изгражда теоретични постановки върху основата на синтетично обобщение на натрупан практически опит в областта на трудовите отношения (управление и регулация) в контекста на съвременните икономически реалности. Интерес представляват неговите наблюдения за съдържателните характеристики на трудовата дейност и нейната роля в икономическия процес, за функциите на социалното партньорство и т.н. Въз основа на представените за рецензиране публикации и монографии, считам, че същите са резултат на лични изследвания на автора, с определени теоретични и практико-приложни обобщения по отношение на тематиката на конкурса.

5. Критични забележки и препоръки

Препоръчвам на кандидата за академичната длъжност „професор“ доц. д.н. Евгени Евгениев да продължи своите научни изследвания по темата индустриални отношения и как те се променят в условията на преход към зелена икономика.

Имайки предвид богатия практически опит на кандидата и неговата компетентност по въпросите на трудовите отношения и ролята на социалните партньорства, ще си разреша да отправя и конкретни препоръки за бъдещата научна дейност по трактуваната проблематика. Според мен, тепърва доц. д.н. Евгениев ще трябва по-категорично да обоснове свои наблюдения и постановки от монографията *Емоционалната интелигентност в трудовата дейност*. Прави впечатление, че в този труд са посочени само 10 източника, част от които интернет

ресурси, също така липсва и цитиране на използваните източници в текста. Препоръчвам на автора, при едно ново издание, да потърси по-дълбочинна теоретико-научна обосновка с привличане/ дикутиране на становища от класически и съвременни трудове. Това ще даде възможност за по-ясно утвърждаване на неговия принос, като открие научната значимост и актуалност на твърденията.

6. Лични впечатления

Личните ми впечатления от доц. дн Евгениев са свързани с неговата преподавателска дейност и със съвместната ни работа като зам.-ректор на ВУЗФ. Високо ценя неговия професионализъм, отдадеността му към работния процес и работата в екип.

Доц. д.н. Евгениев има над 30 годишен преподавателски опит. В негово лице, може да се каже, се открива необходимата за съвременния етап снплав между преподавателя и практика, човека от бизнеса. А това, според европейските документи и ЗВО, е съществено преимущество, което висшите училища тепърва ще трябва да развиваме. Важна част от неговия профил е работата му по различни проекти, които допълнително обогатяват неговото академично и професионално битие.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Преподавателската и научна квалификация на доц.д.н. Евгени Евгениев са доказани във времето. Кандидатът за академичната длъжност „професор“ има десетилетен преподавателски опит в български висши училища - в УНСС и ВУЗФ. Той е търсен експерт по въпросите на развитието на човешките ресурси, на трудовата дейност, на преговорите със социалните партньори. Участва като консултант към редица национални и европейски институции. Показателен за неговата висока научна компетентност е разработеният и защитен дисертационен труд на тема “Организация на трудовата дейност - състояние, проблеми, перспективи”, благодарение на което получава степента „доктор на науките“ от УНСС през 2019 година.

След подробно запознаване и анализ на представените за конкурса материали и документи от доц. д.н. Евгени Евгениев, и въз основа на откритата в тях дългогодишна преподавателска и научно-приложна дейност на кандидата, намирам за основателно **да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на доц. д.н. Евгени Евгениев на академичната длъжност**

'професор' във ВУЗФ по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и организация на труда).

25.08.2022 г.

Рецензент:
(проф. д-р Юлия Добрева)